

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

26 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Timofti Vladimir,

Judecătorii: Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena și Boico Victor,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Armatei nr. 5 de geniști din 31 ianuarie 1942, în cauza penală în privința lui

Rojco Spiridon xxxxx, născut în xxxxx, originar din r-nul xxxxx, s. xxxxx, RSSM,

și

Malachi Efrem xxxxx, născut în xxxxx, originar din r-nul xxxxx, s. xxxxx, RSSM.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Tribunalului militar al Armatei nr. 5 de geniști din 31 ianuarie 1942, Rojco Spiridon și Malachi Efrem au fost condamnați în baza art. 58-10 alin. (2), 58-11 Cod penal al RSFSR, cu aplicarea sancțiunii prevăzute de art. 58-2 Cod penal al RSFSR, la pedeapsă capitală, cu confiscarea averii.

2. Prin decizia Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 07 martie 1942, a fost modificată sentința în privința condamnaților Rojco Spiridon și Malachi Efrem, fiind înlocuită pedeapsa capitală aplicată, cu pedeapsa de 10 ani închisoare.

3. Potrivit sentinței, Rojco Spiridon și Malachi Efrem au fost recunoscuți vinovați și condamnați pentru faptul că, fiind ostași a Armatei Roșii, în perioada noiembrie – decembrie 1941, au desfășurat sistematic agitație antisovietică contrarevoluționară, militarilor regimentului din care făceau parte, cu privire la discreditarea partidului și guvernului sovietic, despre potențialul și tehnica militară a Germaniei, calomniind Uniunea Sovietică și Armata Roșie.

4. Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, în temeiul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, declară recurs în anulare, solicitând casarea sentinței cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Rojco Spiridon și Malachi Efrem.

În susținerea argumentelor formulate, Procurorul General Adjunct a invocat că în cadrul judecării cauzei penale în privința lui Rojco Spiridon și Malachi Efrem, a fost încălcat dreptul condamnaților la apărare, deoarece cauza a fost examinată în lipsa apărătorului, participarea căruia era obligatorie.

Astfel, sentința de condamnare adoptată în privința lui Rojco Spiridon și Malachi Efrem, constituie o încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale stipulate în CEDO, și anume încălcarea dreptului la un proces echitabil, ceea ce potrivit art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, reprezintă viciu fundamental care în cadrul procedurii precedente, a afectat hotărârea pronunțată.

5. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „activitate contrarevoluționară”.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că, prin sentința Tribunalului militar al Armatei nr. 5 de geniști din 31 ianuarie 1942, Rojco Spiridon și Malachi Efrem au fost condamnați pentru săvârșirea infracțiunii de „activitate contrarevoluționară” în lipsa elementelor infracțiunii incriminate.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Rojco Spiridon și Malachi Efrem în baza art. 58-10 alin. (2), 58-11 Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia, iar în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dispune încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanelor la răspundere penală și reabilitarea condamnaților.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

6. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Se admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, se casează sentința Tribunalului militar al Armatei nr. 5 de geniști din 31 ianuarie 1942, cu încetarea procesului penal în privința lui Rojco Spiridon xxxxx și Malachi Efrem xxxxx, condamnați în baza art. 58-10 alin. (2), 58-11 Cod penal al RSFSR.

Rojco Spiridon xxxxx și Malachi Efrem xxxxx, sunt reabilitați în fața societății și reintegrați în drepturi.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată, pronunțată la **26 ianuarie 2021**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor